115F

کد کنترل

115

F

آزمون (نیمه‌متمرکز) ورود به دوره‌های دکتری ـ سال ۱۴۰۱

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

دفترچهٔ شمارهٔ (۱)
صبح جمعه ۱۴۰۰/۱۲/۶

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری
سازمان سنجش آموزش کشور

رشتهٔ تاریخ ـ تاریخ ایران بعد از اسلام
(کد ۲۱۲۲)

جدول مواد امتحانی، تعداد، شمارهٔ سؤال‌ها و زمان پاسخ‌گویی

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شمارهٔ	تا شمارهٔ	زمان پاسخ‌گویی
مجموعه دروس تخصصی: ـ تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار ـ تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی ـ مباحث نظری و روش تحقیق و منبع شناسی تاریخ ایران	۹۰	۱	۹۰	۱۲۰ دقیقه

این آزمون نمرهٔ منفی دارد.

استفاده از ماشین‌حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤال‌ها به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفان برابر مقررات رفتار می‌شود.

*** متقاضی گرامی، وارد نکردن مشخصات و امضا در کادر زیر، به منزلهٔ غیبت و حضور نداشتن در جلسهٔ آزمون است.**

اینجانب ..... با شمارهٔ داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان‌بودن شمارهٔ صندلی خود را با شمارهٔ داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچهٔ سؤال‌ها، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچهٔ سؤال‌ها و پایین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

۱- مهم‌ترین واکنش خشونت‌بار طاهریان نسبت به علویان، کدام بود؟

۱) سرکوب خاندان سید ابوجعفر احمد علوی

۲) سرکوب ابوجعفر صوفی از سادات خراسان

۳) اقدام عبدالله بن طاهر در سرکوبی قیام یحیی بن عمر علوی

۴) سرکوب محمد بن محمد ملقب به زباره، نقیب سادات خراسان

۲- کدام قیام به لحاظ اهداف، ماهیت رهبر، طرفداران و مقطع زمانی، متفاوت از بقیه قیام‌های ایرانی عصر نخست عباسی است؟

۱) استادسیس ۲) اسحاق ترک ۳) سنباد ۴) شریک‌بن شیخ‌المهری

۳- کدام مورد جزء وظایف مشترک امارت استکفاء و امارت استیلاء از منظر امام ماوردی نیست؟

۱) اجرای حدود ۲) اطاعت از خلیفه ۳) انتخاب وزارت و نیابت ۴) حمایت و پاسداری از دین

۴- منار چهل دختران و برج چهل دختران به‌ترتیب در کجا واقع شده‌اند؟

۱) اصفهان ـ دامغان ۲) دامغان ـ مراغه ۳) لرستان ـ هرات ۴) اصفهان ـ هرات

۵- «فریم» تختگاه کدام سلسله بود؟

۱) آل‌زیار ۲) باوندیان ۳) دابویان ۴) قارنوند

۶- کدام گزینه درباره روابط غزنویان با حکمرانان آل‌مسافر درست است؟

۱) آل مسافر مطیع آل‌بویه بودند و با غزنویان کاری نداشتند.

۲) آل مسافر تا آخرین سال حیات محمود غزنوی، با او جنگیدند و تسلیم اراده او نشدند.

۳) محمود غزنوی در واپسین سال حیات خود، آل مسافر را مجبور به پرداخت خراج کرد.

۴) آل مسافر در تمام سال‌های سلطنت محمود و مسعود تا جنگ دندانقان، خراج‌گزار غزنویان بودند.

۷- سیاست سلجوقیان در عراق و حواشی بیابانی شام چه بود؟

۱) حفظ قدرت موجود امرای عرب ۲) نفوذ در شبه‌جزیره عربستان و حجاز

۳) گسترش سلطه خود تا سواحل مدیترانه و مصر ۴) دفع نفوذ خلفای فاطمی از حجاز و یمن

۸- غزالی درکدام اثر خود بر ناتوانی فلسفه برای ایجاد شالوده‌ای محکم و مطمئن برای نجات و رستگاری بشر تأکید کرده است؟

۱) احیاء علوم الدّین ۲) المنقذ من الضلال ۳) تهافة الفلاسفه ۴) نصیحة الملوک

۹- سلجوقیان برای اداره امور بغداد، شحنه‌ای در آنجا منصوب می‌کردند؛ کدام مورد جزء وظایف وی نبود؟

۱) حفظ نظم شهر بغداد ۲) برقراری امنیت در عراق

۳) نظارت بر امور مالی پایتخت عباسیان ۴) وساطت بین دسته‌های متخاصم شیعه، حنبلی و عیاران

۱۰- **سه جنبه عمدهٔ حیات دینی ایران در دوره سلجوقی، کدام است؟**

۱) پراکندگی جغرافیایی مذاهب، تنوع فرق و افزایش قدرت دینی خلافت عباسی.

۲) حضور اشعریان، فعالیت‌های دین‌مدارانه خواجه نظام‌الملک و بروز اندیشه‌های غزالی.

۳) گسترش مذهب سنت، جوش وخروش اندیشه‌های شیعه و سامان‌یافتن فعالیت‌های تصوف.

۴) تشکیل مدارس نظامیه به اهتمام خواجه نظام‌الملک، گستردگی طریقت‌های صوفیه و بروز اندیشه‌های تصوف.

۱۱- **در تزاحم درون خاندانی خوارزمشاهیان پس از مرگ تکش خوارزمشاه، کدام گروه‌ها شکل گرفته بود؟**

۱) طرفداران بازمانده از یاران آتسز ـ طرفداران قطب‌الدین محمد ـ حامیان تاج‌الدین علیشاه

۲) ناراضیان گردآمده در گرگانج ـ یاران قطب‌الدین محمد و ترکان خاتون ـ طرفداران ملکشاه و هندوخان

۳) قنقلی‌های قبچاق هوادار ترکان خاتون ـ طرفداران قطب‌الدین محمد ـ طرفداران هندوخان نوه تکش

۴) طرفداران قطب‌الدین محمد ـ پیروان شاهزاده متوفی ملکشاه به رهبری هندوخان ـ ناراضیان هوادار علیشاه فرزند تکش

۱۲- **موضوع کتاب نفثةالمصدور اثر شهاب‌الدین نسوی، چیست؟**

۱) گزارش مفصل روابط خلیفه عباسی با سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه

۲) توصیف درگیری‌های درون خاندانی خوارزمشاهیان در هنگامه حمله مغول

۳) گزارش رویدادهای حمله مغول در ماوراالنهر و خراسان و سقوط نسا و نیشابور

۴) شرح دردها و سختی‌های نویسنده در اواخر دوره حکمرانی جلال‌الدین خوارزمشاه

۱۳- **در سال‌های آغازین حکومت خوارزمشاهیان غرچه، شهر جند از چه جهت برای آنان حائز اهمیت بود؟**

۱) تسلط بر راه‌های تجاری شرق به غرب منتهی به بخارا و سمرقند و مقابله با بازماندگان سلجوقیان

۲) حفظ امنیت مرزهای شمالی خوارزم وکسب غنائم، نیروی نظامی و افزایش توان مالی و نظامی

۳) دل مشغول‌داشتن سپاهیان سلجوقی در جند و سیحون علیا با هدف فرصت‌سازی برای حمله به خراسان

۴) برقراری امنیت مرزهای آنان در سیحون جنوبی و تشکیل پناهگاه در روزهای سخت درگیری با سنجر

۱۴- **کدام مورد دربارهٔ «یاسا» و «بیلیک» در دوره مغول ـ ایلخانی درست است؟**

۱) هر دو دستورهای شفاهی بودند.

۲) یاسا قواعد مکتوب و بیلیک نصایح شفاهی بود.

۳) یاسا به خط مغولی و بیلیک به خط اویغوری بود.

۴) یاسا در ایران و بیلیک در چین اجرا می‌شد.

۱۵- **در دوره ایلخانی «بالش/بالشت» چه مفهومی داشت؟**

۱) سکه‌ای مغولی که در معاملات درون استپ کارایی داشت و به پایزه نیز مشهور بود.

۲) مسکوکات عهد خوارزمشاهی که توسط مغول اقتباس و به صورت شمش استفاده می‌شد.

۳) شمش طلا یا نقره موسوم به بالش زر و بالش نقره که بعدها بالش چاو هم به آن اضافه شد.

۴) مسکوکات زرین با عنوان درست که در عصر غازان ضرب و به بالشت غازانی معروف شد.

۱۶- **خان مرجان در کجا واقع شده و مربوط به کدام دوره است؟**

۱) اصفهان، صفوی ۲) بغداد، ایلخانی ۳) سمرقند، تیموری ۴) قونیه، سلجوقی

۱۷- **حذف خط اویغوری از سکه‌های مغولی برای نخستین بار، از سیاست‌های دیوانی کدام ایلخان بود؟**

۱) ارغون ۲) الجایتو ۳) غازان ۴) تکودار

۱۸- **در دوره مغولان، بازرگانان کدام منطقه خط کشتیرانی در دریای خزر را ایجاد کردند؟**

۱) ژن ۲) ونیز ۳) طرابوزان ۴) قبرس

۱۹- **قاضی‌القضات کدام شهر در قوریلتای جلوس منگوقاآن در قراقروم حضور داشت؟**

۱) اصفهان ۲) قزوین ۳) همدان ۴) هرات

۲۰- محاکمه و قتل مجدالدین یزدی ـ رقیب بزرگ خاندان جوینی ـ به چه اتهامی صورت گرفت؟

۱) تقلب و دستبرد در اسناد مالیاتی
۲) مسموم‌کردن ایلخان اباقا با زهر
۳) همدستی با ارغون علیه سلطنت تکودار
۴) سحر و جادو در کار امام رافعی از شیوخ معتبر دربار

۲۱- در دوره کدام ایلخان مغول، به توصیه مقامات ایرانی، برای اولین‌بار «یرلیغ» و «ایلچی» به‌ترتیب «فرمان» و «رسول» خوانده شدند؟

۱) اباقا ۲) ارغون ۳) تکودار ۴) غازان

۲۲- اراضی دالای در دوره ایلخانان به چه نوع اراضی اطلاق می‌شد؟

۱) اراضی وقفی
۲) اراضی متعلق به خان
۳) اراضی حکومت‌های محلی
۴) اراضی متعلق به خویشاوندان خان

۲۳- خواجه نصیرالدین طوسی در نوشتن رساله زیج ایلخانی به غیر از زبان فارسی از کدام زبان مخصوص فنی نجومی استفاده کرده است؟

۱) اویغوری ۲) چینی ۳) عربی ۴) مغولی

۲۴- کدام گزینه درخصوص دیوانسالاران ایرانی دوره تیموریان درست است؟

۱) دیوانسالاران در عملیات و فعالیت‌های نظامی وارد نمی‌شدند.
۲) دیوانسالاران شاغل در دیوان مرکزی عمدتاً اهل هرات بودند و نسب هروی داشتند.
۳) نبود اشتراک در تخصص بین دیوانسالاران و علما، این دو گروه را از هم جدا می‌ساخت.
۴) تعلق به نسل دانش‌آموخته مذهبی و سادات به حفظ آن‌ها در کشمکش‌های داخلی دیوان کمک می‌کرد.

۲۵- کدام گزینه به نوعی مالیات اشاره دارد که از اراضی مزروعی و همه یکجانشینان گرفته می‌شد و جلال‌الدین زکریا بن محمد القاینی در نصایح شاهرخی اخذ آن را موجب افزایش قیمت کالاها دانسته است؟

۱) قِلان ۲) قُبچور ۳) تمغا ۴) سرشمار

۲۶- کدام گزینه، از ویژگی‌های معماری دوره تیموری محسوب نمی‌شود؟

۱) وفور رنگ‌ها
۲) ساختن گنبدهای گلابی‌شکل
۳) توجه به بزرگی و حجم داخلی گنبد و مناره‌ها
۴) توجه به ارتفاع بناها

۲۷- عبدالقادر مراغه‌ای بزرگترین موسیقی‌دان دوره تیموری کدام اثر خود را به شاهرخ تقدیم کرد؟

۱) جامع الالحان ۲) شرح ادوار ارموی ۳) مقاصد الالحان ۴) کنز الالحان فی علم الادوار

۲۸- در تاریخ معماری ایران دوره اسلامی، کدام مورد ماهیتی متفاوت با بقیه دارد؟

۱) حیاط ۲) صحن ۳) رواق ۴) میانسرا

۲۹- کدام گزینه درباره آثار معتبر مکتب نقاشی جلایری درست است؟

۱) اولین اثر باقی‌مانده از آن، نسخه کلیله و دمنه است که در نقاشی های آن از آبی کمرنگ چینی استفاده شده است.
۲) معراج‌نامه مدون به دستور سلطان اویس در فاصله سال‌های ۷۳۷ تا ۷۷۲ هـ.ق بر نقاشی‌های شاهنامه دموت اثر گذاشت.
۳) بهترین نمونه باقی‌مانده از آن، نسخه‌ای از دیوان خواجوی کرمانی به تاریخ ۷۹۸-۷۹۹ هـ.ق با مینیاتورهای استاد جنید است.
۴) ویژگی مهم نسخهٔ خطی دیوان سلطان احمد جلایری، قرار گرفتن نقاشی‌ها در اطراف متن و تلفیق سبک‌های چینی و ایرانی در ترسیم مناظر طبیعت است.

۳۰- کدام مورد دربارهٔ سیاست‌های اصلاحی گوده احمد آق‌قویونلو درست است؟

۱) سیورغال را براساس مشاغل و وجه حقوقی واگذار کرد.

۲) تمامی گروه‌های انسانی را از تکالیف دیوانی و مالیات‌های متعدد غیرشرعی معاف کرد.

۳) سیورغال‌های امرا، علما، سادات، گروه‌های دینی و دیگر سازمان‌های اجتماعی را باطل نمود.

۴) بازگشت به اوضاع پیش از اصلاحات سلطان یعقوب سبب شد حکومت وی چند سالی دوام بیاورد.

۳۱- کدام رهبر مذهبی عصر صفوی در برابر پیوند صفویان با مقام‌های انگلیسی واکنش سخت دشمنانه‌ای نشان داد؟

۱) شیخ ابراهیم قطیفی ۲) ملا محمدباقر مجلسی

۳) ملا محسن فیض‌کاشانی ۴) عبدالحی‌بن‌عبدالرزاق‌الرضوی‌الکاشانی

۳۲- شهرت خاندان قره‌چقای خان در دوره صفویه چه بود؟

۱) ریاست تجار و تسهیل تجارت با اروپا ۲) مشارکت فعال در طراحی و ساخت مسجد شاه

۳) حامی طراحی و تولید آثار نفیس هنری ۴) فرماندهی پیروزمندانه در جنگ با پرتغالی‌ها

۳۳- نویسندهٔ کتاب ذخیرهٔ کامله، تنها اثر پزشکی عصر صفویه درموضوع جراحی، چه کسی است؟

۱) حکیم محمد ۲) حکیم شفایی ۳) بهاءالدوله رازی ۴) غیاث بن‌محمداصفهانی

۳۴- کدام مورد از علل مهاجرت پزشکان ایرانی به هند در عصر صفویه نیست؟

۱) رفاه و آسایش پزشکان در هند ۲) سخت‌گیری‌های مذهبی صفویان

۳) نبود منابع معتبر پزشکی در ایران ۴) دعوت پادشاهان هند از پزشکان ایرانی

۳۵- کدام گزینه دربارهٔ پزشکی عصر صفویه درست است؟

۱) شاهد پیشرفت‌های چشمگیر و ظهور پزشکان مشهور بود.

۲) به دلیل مهاجرت پزشکان به هند دچار انحطاط شد.

۳) به‌خاطر رواج طالع‌بینی و رمّالی اهمیت خود را از دست داد.

۴) تداوم شرح‌نویسی برآثار برجستهٔ ادوار پیشین بود و دستاوردهایی اندک داشت.

۳۶- کدام گزاره در مورد فرقه دموکرات آذربایجان درست است؟

۱) برخی از سران این فرقه قبلاً در قیام خیابانی و نهضت جنگل مشارکت داشتند.

۲) خلیل ملکی از اعضای حزب توده در تکوین و تشکیل این فرقه، تلاش‌های زیادی به‌عمل آورد.

۳) در نخستین جلسه مجلس ملی در تبریز، نمایندگان دول خارجی همچون انگلستان و آمریکا حضور داشتند.

۴) پس از اعلام موجودیت فرقه، نیروهای نظامی ایران برای جلوگیری از اقدامات آن‌ها به جانب تبریز عزیمت کردند ولی در زنجان متوقف شدند.

۳۷- کدام مورد دربارهٔ معاهده پاریس نادرست است؟

۱) افغانستان به اسم استقلال از تبعیت ایران خارج شد.

۲) براساس این معاهده در صورت بروز اختلاف بین افغانستان و ایران، انگلیس حَکَم می‌شد.

۳) از حیث عدم تناسب با شئون یک کشور مستقل آزاد کمتر از معاهده ترکمانچای نبود.

۴) بین ایران و انگلیس، با وساطت روسیه و نظارت فرانسه در سال ۱۲۷۹ هجری قمری منعقد شد.

۳۸- بنیان‌گذار نقد تاریخی در ایران عصر قاجار کیست و نام اثر وی چیست؟

۱) میرزا آقاخان کرمانی ـ سه مکتوب ۲) میرزا آقاخان کرمانی ـ آئینه سکندری

۳) میرزا فتحعلی آخوندزاده ـ رسالهٔ ایراد ۴) میرزا فتحعلی آخوندزاده ـ مکتوبات کمال‌الدوله

۳۹- موضوع کتاب «گنج دانش» تألیف محمدتقی‌خان حکیم چیست؟

۱) اغذیه ۲) جغرافیا ۳) پزشکی ۴) شیوهٔ نویسندگی

۴۰- توصیف زیر دربارهٔ کدام شخصیت است؟

«در کرمانشاه به دنیا آمد. رمان تاریخی «شمس و طغرا» را نگاشت، از مبارزات مشروطه‌خواهان پشتیبانی کرد و انجمن ولایتی کرمانشاهان را تأسیس نمود.»

۱) ابوالقاسم لاهوتی ۲) غلامرضا رشید یاسمی

۳) میرزا احمد الهامی کرمانشاهی ۴) محمدباقر میرزا خسروی

۴۱- سرهارد فورد جونز در مذاکرات خود با دولت ایران، کدام تقاضا را مطرح کرد؟

۱) قطع کامل روابط با روسیه ۲) واگذاری جزیره خارک به انگلستان

۳) واگذاری بحرین و قشم به بریتانیا ۴) ایجاد کنسولگری انگلستان در شیراز و کرمانشاه

۴۲- کدام مورد دربارهٔ سازمان بازرسی شاهنشاهی در دورهٔ پهلوی دوم درست است؟

۱) زیرمجموعهٔ وزارت دربار بود.

۲) برای مهار مخالفان حکومت، با ساواک همکاری می‌کرد.

۳) در ۱۳۴۳ هجری شمسی برای کنترل ساواک و قوای انتظامی تأسیس شد.

۴) برای نظارت بر فعالیت‌های اقتصادی دربار و بنیاد پهلوی تشکیل شد.

۴۳- عبارات زیر توصیف کدام شاهزاده قاجاری است؟

«وی حکمران تهران بود و با شنیدن خبر وفات فتحعلی‌شاه خود را پادشاه خواند و با عنوان‌های علی‌شاه و عادل‌شاه مدت نود روز حکومت کرد.»

۱) ظل‌السلطان ۲) حسینقلی‌خان جهانسوز

۳) حسینعلی میرزا فرمانفرما ۴) حسنعلی میرزا شجاع‌السلطنه

۴۴- «مجمع‌الصنایع» توسط چه کسی و به چه منظوری تأسیس گردید؟

۱) امیرکبیر ـ پشتیبانی از صنعت‌کاران ایرانی

۲) امین‌الدوله ـ اخذ فناوری‌های نوین

۳) عباس‌میرزا ـ ترویج صنایع جدید

۴) میرزا حسین‌خان سپهسالار ـ احیای صنایع قدیم و ترویج صنایع جدید

۴۵- کدام روزنامه، ارگان وابسته به «دموکرات‌های ضد تشکیلی» بود؟

۱) عصر جدید ۲) مرد آزاد ۳) ستاره ۴) شفق سرخ

۴۶- «مجتهد الشعرا» لقب کدام شاعر دورهٔ قاجار بود؟

۱) فتحعلی‌خان کاشانی (صبا) ۲) سید محمد اصفهانی (سحاب)

۳) سید احمد هاتف اصفهانی (هاتف) ۴) سید حسن طباطبایی اردستانی (مجمر)

۴۷- مرتضی مطهری، مهم‌ترین آفت تاریخی روحانیت شیعه را در چه می‌داند؟

۱) عوام‌زدگی ۲) بی‌سوادی

۳) دلبستگی به مادیات ۴) عدم آگاهی به مقتضیات زمان

۴۸- کدام کتاب توسط علی شریعتی ترجمه شد؟

۱) تهوع، نوشتهٔ ژان پل سارتر ۲) دوزخیان روی زمین، فرانتس فانون

۳) علی حقیقتی برگونه اساطیر، نوشتهٔ جرج جرداق ۴) منصور حلاج نوشتهٔ لویی ماسینیون

۴۹- در کدام گزینه تعداد وزارتخانه‌ها و استان‌های ایران در اواسط دهه ۱۳۵۰، به‌ترتیب (از راست به چپ) درست بیان شده است؟

۱) ۱۵ ـ ۲۲ ۲) ۱۸ ـ ۲۰ ۳) ۲۰ ـ ۲۳ ۴) ۲۴ ـ ۲۴

۵۰- به نظر یرواند آبراهامیان، محمدرضاشاه از تغییر نام «وزارت دفاع» به «وزارت جنگ» چه منظوری داشت؟

۱) به این طریق، شاه سیاست تهاجمی خود را در منطقه علنی کرد.

۲) قصد داشت نشان دهد که غیرنظامیان حق دخالت در مسائل نظامی را ندارند.

۳) برای ارتقاء جایگاه ایران به ژاندارمی منطقه، نیاز به تغییر کارکرد وزارت دفاع داشت.

۴) با پیشنهاد فرهنگستان، درصدد جایگزینی کلمات و مفاهیم کلیدی پرکاربرد عربی برآمده بود.

۵۱- نخستین اثر تئوری سازمان مجاهدین خلق ایران موسوم به «نهضت حسینی» اثر چه کسی است؟

۱) احمد رضائی ۲) سعید محسن ۳) محمد حنیف‌نژاد ۴) علی‌اصغر بدیع‌زادگان

۵۲- نخستین اقدام «جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر» چه بود؟

۱) درخواست انحلال ساواک و آزادی زندانیان سیاسی

۲) تأکید بر استقلال قوهٔ قضائیه به‌عنوان فوری‌ترین اقدام

۳) انتقاد آشکار به اقدام شاه در نقض قانون اساسی و حقوق بشر

۴) ارسال نامه سرگشاده به دبیرکل سازمان ملل و نقد شکنجه‌ها و دادگاه‌های نظامی رژیم

۵۳- حزبی که «رحمت الله مقدم مراغه‌ای» در آستانهٔ وقوع انقلاب اسلامی تشکیل داد، چه نام داشت؟

۱) حزب رادیکال ۲) جامعه سوسیالیست‌ها

۳) نگهبان قانون اساسی ۴) جمعیت مدافعان حقوق بشر

۵۴- در دهه ۱۳۲۰ هـجری شمسی کدام یک از شخصیت‌ها، تنها یک‌بار به نخست‌وزیری رسید؟

۱) بیات ۲) ساعد ۳) سهیلی ۴) حکیمی

۵۵- مفهوم «ارباب غائب» از کیست؟

۱) آن . لمبتون ۲) احمد اشرف ۳) حمید عبداللهیان ۴) فرهاد نعمانی

۵۶- نظریه «دین خوئی» از کیست؟

۱) آرامش دوستدار ۲) حسن نراقی ۳) علی شریعتی ۴) کاظم علمداری

۵۷- نظریه «هم شرقی ـ هم غربی» اثر کیست؟

۱) افشین متین ۲) داریوش شایگان ۳) شجاع‌الدین شفا ۴) عبدالحسین زرین‌کوب

۵۸- ماجرای ساختگی «محمد توفیق القیاسی» یا «عبدالقیس جوجو» با کدام گزینه ارتباط دارد؟

۱) تبلیغات رژیم پهلوی دربارهٔ غیرایرانی بودن تظاهرکنندگان تبریزی در بهمن ۱۳۵۶ هـ.ش

۲) تلاش رژیم پهلوی برای وابسته نشان دادن قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ هـ.ش به جمال عبدالناصر

۳) تقلای رژیم پهلوی برای بیان علت فاجعه سینما رکس آبادان و انتساب آن به انقلابیون در مرداد ۱۳۵۷ هـ.ش

۴) تلاش رژیم پهلوی برای نشان دادن دخالت حکومت عراق در فعالیت‌های انقلابی مردم ایران در نیمه اول ۱۳۵۷ هـ.ش

۵۹- قانون «ممنوعیت هرگونه گفتگو و عقد قرارداد و تفاهم‌نامه نفتی با دول خارجی بدون آگاهی مجلس» در کدام دورهٔ مجلس و به پیشنهاد چه کسی به تصویب رسید؟

۱) چهاردهم ـ غلامحسین رحیمیان ۲) چهاردهم ـ دکتر مصدق

۳) پانزدهم ـ دکتر مصدق ۴) پانزدهم ـ عباس اسکندری

۶۰- **نظریه «استبداد منور» نخستین‌بار توسط چه کسی مطرح شد؟**

۱) علی‌اکبر داور ۲) تیمور تاش ۳) سیدحسن تقی‌زاده ۴) نصرت‌الدوله فیروز

۶۱- **چرا دکتر مصدق با سیاست «موازنهٔ مثبت» در روابط خارجی مخالف بود؟**

۱) با قانون اساسی مشروطه تعارض داشت.

۲) موجب افزایش دشمنان خارجی ایران می‌شد.

۳) مناسبات سلطه در نظام جهانی به زیان ایران بود.

۴) قدرت‌های خارجی به اخذ امتیازات مشابه ترغیب می‌شدند.

۶۲- **جمعیت تهران در نخستین سرشماری دورهٔ ناصری، حدود چند هزار نفر اعلام شده است؟**

۱) یکصد و پنجاه ۲) دویست ۳) دویست و پنجاه ۴) سیصد

۶۳- **مهم‌ترین اقدام مجلس اول در حوزهٔ زمین‌داری چه بود؟**

۱) اصلاح نظام آبیاری ۲) لغو نظام تیول‌داری

۳) مخالفت با فروش املاک خالصه ۴) افزایش بهرهٔ مالکانه

۶۴- **کدام گزینه دربارهٔ علی‌اکبر داور درست نیست؟**

۱) نماینده ورامین در مجلس چهارم و پنجم بود.

۲) در یک خانواده زمین‌دار و روشنفکر به دنیا آمد.

۳) به‌عنوان آموزگار خصوصی شاهزادگان قاجاری به ژنو رفت.

۴) سردبیری روزنامه‌ای با موضوع اصلاحات حقوقی را برعهده داشت.

۶۵- **کدام مورد دربارهٔ قرارداد ایران و شوروی (فوریه ۱۹۲۱ / ۱۲۹۹ هجری شمسی) نادرست است؟**

۱) دیون ایران به روسیه از عهده دولت ایران ساقط گردید.

۲) قرارداد ۱۹۰۷ روسیه و انگلستان درباره ایران، ملغی نشد.

۳) تمام معاهدات و قراردادهای پیش از این تاریخ با روسیه ملغی گردید.

۴) انگلیسی‌ها این قرارداد را یک سند عجیب تلقی کرده و از آن هراس داشتند.

۶۶- **کدام نشریات توسط «برلنی‌ها» منتشر شده است؟**

۱) پیمان، کاوه ۲) کاوه، آینده ۳) فرهنگستان، ایرانشهر ۴) ایرانشهر، ایران باستان

۶۷- **نظریه «استبداد نفتی» را چه کسی دربارهٔ حکومت پهلوی به‌کار برد؟**

۱) محمدعلی موحد ۲) مصطفی فاتح

۳) خسرو شاکری ۴) محمدعلی همایون کاتوزیان

۶۸- **کدام گزینه دربارهٔ احزاب دورهٔ محمدرضاشاه پهلوی و افراد فعال آن‌ها درست است؟**

۱) یحیی عدل، علینقی کنی، ناصر عامری و محمد فضائلی از دبیرکل‌های حزب مردم بودند.

۲) تقلبات انتخاباتی و انحلال مجلس شورای ملی نوزدهم سبب شد که حزب ملّیون دکتر اقبال، اعتبار خود را از دست بدهد.

۳) عزالممالک اردلان، محمود جم، حسام دولت‌آبادی و علی‌اکبر بینا از اعضای هیئت مؤسس حزب ملّیون بودند.

۴) هویدا، خسروانی، نیک‌پی و کلالی به‌ترتیب دبیران کل حزب ایران نوین از آغاز کار تا ادغام آن در حزب رستاخیز بودند.

۶۹- **محور اصلی دکترین ریچارد نیکسون رئیس‌جمهور آمریکا چه بود؟**

۱) آمریکا برخی از هم‌پیمانان خود را به سلاح‌های نظامی پیشرفته مجهز کند.

۲) آمریکا با همکاری کشورهای متحد آمریکا حلقه امنیتی گرداگرد شوروی ایجاد کرد.

۳) آمریکا مسئولیت دفاعی و امنیتی خود در مناطق دور دست را به متحدان منطقه‌ای واگذار کند.

۴) آمریکا جهت جلوگیری از نفوذ کمونیسم، کمک‌های مالی، فرهنگی و اجتماعی را در اختیار متحدان منطقه‌ای خود قرار دهد.

۷۰- کدام مورد، جزء کارکردهای اصلی بنیاد پهلوی نبود؟

۱) امور خیریه‌ای
۲) ابزاری برای کنترل اقتصاد داخلی
۳) منبع سرمایه‌ای برای خانواده سلطنتی
۴) تسهیل تجارت خارجی جهت تشویق صادرات

۷۱- نظریهٔ «انقطاع وگسست» در تاریخ، از کدام اندیشمند است؟

۱) ژاک دریدا ۲) میشل فوکو ۳) فرنان برودل ۴) هایدن وایت

۷۲- در تعریف قدما از تاریخ، در پارادایم سنّت، مفهوم بنیادین کدام است؟

۱) عقل تاریخی ۲) عقل محض ۳) زمان نسبی ۴) زمان مطلق

۷۳- مدّعای اصلی منطق بیزگرایی در مطالعات تاریخی، چیست؟

۱) محققان براساس رویکرد قیاسی به بررسی شواهد درون موردی می‌پردازند.
۲) محققان براساس استنباطات تطبیقی، شواهد برون موردی را مورد ارزیابی قرار می‌دهند.
۳) محققان براساس قواعد زنجیره‌ای از استنباطات علّی به نتیجه‌گیری درباره شواهد و مدارک می‌پردازند.
۴) محققان ردیابی فرایند استنباطات خود را در خصوص اعتبار فرضیات علمی با شواهدی که از درون موردها به‌دست می‌آید، استوار می‌سازند.

۷۴- موضوع کتاب «کنزالمعالی» عبدالکریم نیمدهی چیست؟

۱) منشأت ۲) تاریخ هند ۳) دارو شناسی ۴) لغت شناسی

۷۵- در کدام شکل مغالطه، سعی می‌شود به جای نقد سخن، شخصیت گوینده مخدوش گردد و تعارض بین اقوال و افعال وی آشکار شود؟

۱) تجاهل ۲) وضع مخاطب ۳) تخصیص نابه‌جا ۴) توسل به مرجع موثق

۷۶- از نظر آنتونی براندیج برای خوانش مؤثر و انتقادی، چه مواردی را باید اتخاذ کرد؟

۱) رویکرد انتقادی در بازشکل‌گیری روایت
۲) رویکردی فراتر ازکاربست ساده اصول مبنایی
۳) استخراج داده‌های تاریخی و تطبیق آنها با یکدیگر
۴) آگاهی کامل از خاستگاه اجتماعی ـ جغرافیایی متن و مؤلف

۷۷- طبق تعریف جدید از فرضیه در مطالعات علوم انسانی که سنخیت بیشتری با تحقیقات تاریخی دارد؛ فرضیه یا مدعای اصلی پاسخی ..... به پرسش اصلی است.

۱) نظری ۲) علّی ۳) متغیر محور ۴) شاخص محور

۷۸- نظریهٔ «استمرار» در تاریخ متعلق به کدام دانشمند است؟

۱) دیلتای ۲) فوکو ۳) هگل ۴) هایدگر

۷۹- رویکرد کتاب «بر ساخت گذشته، درآمدی بر نظریه تاریخ» به کدام پارادایم فکری نزدیک است؟

۱) تاریخ‌نگاری مدرن
۲) تاریخ‌نگاری سنّت
۳) تاریخ‌نگاری پست مدرن
۴) تلفیقی از محاسن هر سه مورد

۸۰- کدام روش به‌صورت فراگیر به ترجیح «داده» بر «نظریه» تأکید دارد؟

۱) تحلیل گفتمان ۲) هرمنوتیک ۳) زمینه‌محور ۴) پدیدارشناسی

۸۱- وضع مفهوم «توصیف فربه» در علوم انسانی که می‌تواند کاربرد زیادی در مطالعات تاریخی داشته باشد، مربوط به کدام دانشمندان است؟

۱) فرنان برودل و مارک بلوخ
۲) گیلبرت رایل و کلیفورد گیرتز
۳) لئوپولدفن رانکه و فرانسوا سیسمان
۴) رولان بارت و هایدن وایت

۸۲- موضوع کدام کتاب با دیگر آثار متفاوت است؟

۱) بستان السیاحه
۲) روضة الاطهار
۳) منظر الاولیا
۴) روضات الجنان فی جنات الجنان

۸۳- در کدام متن تاریخ‌نگاری دوره صفوی، برخلاف دوره بندی‌های رایج، تاریخ جهان به دو دوره پیش و پس از غیبت تقسیم شده است؟

۱) قصص الخاقانی تألیف ولی‌قلی‌شاملو
۲) تکلمة الاخبار اثر عبدی‌بیگ شیرازی
۳) دستور شهریاران اثر محمدابراهیم بن زین‌الدین نصیری
۴) خلاصه‌السیر تألیف محمد معصوم بن خواجگی اصفهانی

۸۴- موضوع دو رساله «کاداستره یا رساله علویه» و «کلید استطاعت» از آثار محمدحسن خان اعتماد السلطنه به‌ترتیب کدام است؟

۱) تعیین حدود احترام سفرا در ایران ـ قانون تسهیلِ ساختنِ طرق و شوارع
۲) قانون تسهیلِ ساختنِ طرق و شوارع ـ تعیین حدود احترام سفرا در ایران
۳) قانون اداره انحصاریه تنباکو و توتون و متفرعات آن ـ تحدید حدود اراضی و ممیزی برای اخذ مالیات
۴) تحدید حدود اراضی و ممیزی برای اخذ مالیات ـ قانون اداره انحصاریه تنباکو و توتون و متفرعات آن

۸۵- رساله «تدابیر شاه و وزیر» که اساس قسمتی از نوشته سرجان مالکم درباره تاریخ ایران است، اثر کیست؟

۱) منشی جامی
۲) محمدتقی ساروی
۳) عبدالرزاق بیک دنبلی
۴) زین‌العابدین کوهمره

۸۶- کدام اثر متعلق به محمدین مبارک زنگی معروف به قیم نهاوندی (قرن ششم هجری قمری) است؟

۱) ارشاد الزراعه درباره کشت و زرع
۲) معرفت فلاحت (دوازده باب کشاورزی)
۳) رساله‌ای درباره غذاها و اطعمه دوره سلجوقی
۴) فرسنامه کهن‌ترین متن شناخته شده به زبان فارسی در این زمینه

۸۷- کدام گزینه درباره کتاب «هفت اقلیم» درست است؟

۱) تاریخی ـ جغرافیایی، از ابوالفضل علامی که در هند نگاشته شد.
۲) جغرافیایی، از احمد امین رازی که در اواخر قرن دهم هجری قمری نوشته شد.
۳) ترجمهٔ احوال و سرگذشت‌نامه‌نویسی از احمد امین رازی که در هند نوشته شد.
۴) جغرافیای کشورهای اسلامی و تراجم احوال عرفا و شعرای برجسته که توسط ابوالفضل علامی نوشته شد.

۸۸- موضوع و علت نگارش کدام کتاب با دیگر آثار، متفاوت است؟

۱) سیاحت‌نامه (خاطرات) چریکف
۲) خاطرات درویش پاشا
۳) رساله تحقیقات سرحدیه
۴) خاطرات سیمونیچ

۸۹- «تناسب معنوی روایت با روایت‌های موازی» و «فهم علائق، انتظارات و پیش‌فهم‌ها» به‌ترتیب جزء شاخص‌های کدام گونه نقد است؟

۱) درونی روایت، درونی راوی
۲) درونی راوی، درونی روایت
۳) بیرونی روایت، درونی راوی
۴) بیرونی روایت، بیرونی روایت

۹۰- در کدام رویکرد، روش‌های کمّی مبتنی‌بر داده‌های آماری و اطلاعات اقتصادی در تجزیه‌وتحلیل جریان‌های تاریخی، به‌کار گرفته می‌شود؟

۱) تحلیل محتوی
۲) تبیین آماری
۳) تحلیل سیستم‌عامل
۴) کلیومتریک